

Fylkesmannen i Innlandet

Beredskapsplan for rovvilthendelser i Innlandet

Versjon 20.08.19

Innholdsfortegnelse

Hensikt og mål	3
Faser i Fylkesmannens håndtering av rovvilthendelser	4
Organisering, ansvar og oppgaver	5
Fylkesmannen.....	5
Kommunen	5
Beitelag/beitelagsleder.....	5
Faglaga i landbruket.....	5
Mattilsynet.....	6
Statens naturoppsyn	6
Evaluering/revisjon	6
Evaluering.....	6
Revisjon.....	6
Ekstern informasjon	6
SMS-tjenesten.....	6
Vedlegg A - Personelliste	7
Vedlegg B - Beredskapsvakt og åpningstid	7
Vedlegg C - Informasjonsfolder om rovvilt og beitesesongen 2019	7

Hensikt og mål

Beredskapsplanen skal gi embetet det nødvendige grunnlaget for en forutsigbar og tilstrekkelig håndtering av skadesituasjoner forårsaket av rovvilt, forebygge rovviltskader og å redusere konfliktnivået.

Planen omfatter områder hvor Fylkesmannen har myndighet og ansvar i forhold til rovvilt og beitebruk, og hvordan vi tenker den regionale samordningen i skadesituasjoner. *Fylkesmannen forventer derfor at kommuner og beitelag etablerer egne beredskapsplaner og varslingsrutiner for å være best mulig forberedt på å håndtere skadesituasjoner mellom rovvilt og beitedyr innenfor sine ansvarsområder.*

Inngangen til arbeidet tar utgangspunkt i Fylkesmannens samordningsansvar. Samordning kan løses på flere nivåer. Samordning kan iverksettes når to eller flere kommuner, flere embeter eller etater er involvert, når aktørene ber om det, eller når Fylkesmannen anser at det er nødvendig.

Konseptet er sentrert rundt tre prinsipper. Dette er å overvåke, vurdere og iverksette tiltak samt å samordne.

Overvåke

Fylkesmannen overvåker alle rovvilthendelser. Det skjer en løpende loggføring av rovviltrelaterte hendelser og avtaler for at de som overtar vekten skal være best mulig informert. Fylkesmannen skal være proaktiv og søker aktivt informasjon når dette er nødvendig.

Vurdere

Basert på overvåkning, iverksetter Fylkesmannen nødvendige tiltak for å redusere skadepotensialet eller konfliktnivå. Vurderingen skal være preget av proaktivitet og i tråd med gjeldende forvaltningsplan for rovviltregionene og lovverk.

Samordne

Basert på overvåkning og en løpende vurdering, vil Fylkesmannen beslutte i hvor stor grad og på hvilken måte samordningsansvaret skal ivaretas.

Samordning følger samordningsskalaen:

Aktørene snakker sammen, og vet hva de andre gjør

- Formidle kontakt, skape arenaer
- Påse at aktørene snakker sammen og samvirker
- Veiledning på telefon, videokonferanse og e-post

Aktørene vet hva de andre gjør, og tar hensyn til det

- Egne møter mellom to eller flere aktører

Aktørene planlegger sammen

- Formidling av behov for bistand, den enkelte bestiller selv

Aktørene definerer felles mål og koordinerer virkemiddelbruken

- Anmodning om bistand, fylkesmannen bestiller og eventuelt prioriterer

Aktørene foretar avveininger og prioriteringer

- Prioritering ved ressursknapphet

Samordningen skal ikke være mer inngripende enn nødvendig.

Faser i Fylkesmannens håndtering av rovilt hendelser

Fase	Aksjon	Situasjon	Egne tiltak	Anbefalte tiltak
	Normal			
Overvåke	Overvåking	Melding om rovilt-observasjoner og enkeltskader på beitedyr.	Loggføre hendelser i CIM. Varsle kommuner, beitelag mfl. om dokumenterte ulveobservasjoner. Regelmessige møter i roviltgruppa.	
Delvis beredskap	Foregripende I denne fasen iverksettes raske tiltak for å hindre at en skadesituasjon finner sted, eller for å begrense en skadesituasjon, eks. gi skadefellings-tillatelser eller andre akutt tiltak.	Dokumenterte roviltskader på beitedyr. Avgrenset eller moderat skadeomfang. Søknader om skadefellinger og akutt-tiltak.	Loggføre hendelser i CIM. Varsle kommuner, beitelag mfl. om dokumenterte ulveskader og innvilga skadefellinger. Roviltgruppa har direktekontakt med berørte kommuner, beitelag og brukere om akutte tiltak. Dialog med naboembeter ved grenseoverskridende fellingstillatelser og skader. Regelmessige møter i roviltgruppa.	Løpende vurdere å utvide og styrke vaktberedskapen. Løpende vurdere hyppigere møter i roviltgruppa. Løpende vurdere behovet for ukentlige møter med Statens naturoppsyn og Mattilsynet.
Full beredskap	Akutt Fasen starter umiddelbart etter at en skadehendelse har eskalert betydelig. Fasen varer så lenge situasjonen vedvarer.	Omfattende skadeomfang i tid og rom. Stort behov for regional og lokal samordning, og akutt-tiltak. Mange henvendelser og omfattende informasjonsbehov. Hendelsen krever stor arbeidsinnsats av Fylkesmannen.	Loggføre hendelser i CIM. Setter stab. Daglige stabsmøter. Ledelsen avklarer opp mot sentrale myndigheter. Embetsledelsen orienteres. Vaktberedskapen er utvidet og forsterket. Faste møter med faglaga, beitelag, kommuner, Mattilsynet, SNO, evt. naboembeter. Roviltgruppa har direktekontakt med kommuner, beitelag og brukere om akutte tiltak. Ukentlig rapportering til KLD, LMD, Miljødirektoratet og roviltnemnda. Utvidet informasjon via SMS og FMINs hjemmeside.	

Hvorvidt en hendelse håndteres som avgrenset skadesituasjon (gul/orange) eller omfattende skadesituasjon (rød) kommer an på omfanget av hendelsen og arbeidsmengden som kreves.

Grønn: Normalsituasjon

Gul/orange: Håndtering av avgrenset skadesituasjon

Avgrenset skadehåndtering er mindre til moderate hendelser i tid og rom som overvåkes og håndteres. Håndtering gjøres av beredskapsvakten innenfor åpningstiden på vakttelefon. Ved særlig behov innkalles bakvakt for å bistå hovedvakten. Enhetsledelsen for Naturvern og Verneområder (NV) holdes fortløpende orientert og avgjør fellingstillatelser.

Rød: Håndtering av omfattende skadesituasjon

Omfattende skadehåndtering vil kreve stor arbeidsinnsats fra Fylkesmannen, og en forsterket og utvidet vaktberedskap. Omfattende skadehåndtering vil kunne kreves der mindre/moderate hendelser har eskalert betydelig eller det er større hendelser som fordrer et stort apparat for koordinering og samordning, både internt og eksternt. Skadehåndtering ledes av enhetsledelsen for NV, og utføres i samarbeid med enhetsleder for Jord og Mat (JM) og direktør for virksomhetsområde Miljøvern, Landbruk og Næringsutvikling (VO). Embetsledelsen holdes fortløpende orientert.

Organisering, ansvar og oppgaver

Fylkesmannen

Fylkesmannen er regional miljø- og landbruksmyndighet, og har bl.a. ansvaret for å behandle søknader om forebyggende og konfliktdempende tiltak, erstatning for tap av husdyr og tamrein, skadefelling. I tillegg kommer det administrative ansvaret for jakt og felling av rovvilt i fylket.

I tillegg har Fylkesmannen et regionalt samordningsansvar, og skal holde sentrale myndigheter informert om viktige spørsmål og hendelser i begge fylkene.

Fylkesmannen i denne planen omfatter embetsledelsen, direktør for VO, enhetsledelsen for NV, enhetsledelsen for JM og faggruppa på rovvilt (rovviltgruppa). Det operative arbeidet utføres av rovviltgruppa som består av saksbehandlere fra enhet for NV og enhet for JM, og ledes av enhetsledelsen for NV.

Kommunen

Kommunen er lokal myndighet, og har ansvar for en rekke oppgaver innenfor bl.a. miljø- og landbruksforvaltning. Kommunen har bl.a. ansvar for forvaltning av økonomiske og juridiske virkemidler rettet mot landbruket i kommunen, motorferdsel, viltforvaltning herunder det kommunale fellingslaget for rovvilt. Ansvar: Lokal myndighet, bidra med landbruksfaglige kompetanse og kjennskap til lokale landbruksforhold, beitelag og brukere. Vurdere behovet for egne beredskapsplaner og varslingsrutiner. Være drøftingspartner, gjennomføre egne nødvendige tiltak og vedtak, være informasjonskanal mellom landbruksnæringen og regionale myndigheter.

Beitelag/beitelagsleder

Beitelagene er ansvarlig for gjennomføring av forebyggende tiltak. Ansvar: Bidra med kunnskap om lokale forhold, forebyggende tiltak, og ha dialog med brukere og opp mot kommunen, fellingslag, Fylkesmannen og Statens naturoppsyn. Vurdere behovet for egne beredskapsplaner og varslingsrutiner.

Faglaga i landbruket

Landbruksorganisasjonene skal ivareta landbruksnæringens interesser bl.a. overfor lokale, regionale og nasjonale myndigheter. Ansvar: Bidra med landbruksfaglige kompetanse og kjennskap til

landbruksforhold, beitelag og brukere. Være en drøftingspartner og informasjonskanal mellom landbruksnæringen, lokale og regionale myndigheter.

Mattilsynet

Mattilsynet har bla. ansvaret for å forvalte, veilede og føre tilsyn med dyr og dyrehold. Ansvar: Sektormyndighet bl.a. dyrevelferdsloven. Dialog og veiledning opp mot næring og forvaltningsorganer om utfordringer for dyrevelferden.

Statens naturoppsyn

Statens naturoppsyn (SNO) er miljøforvaltningens operative feltorgan, og utøver myndighet etter lov om statlig naturoppsyn. De viktigste oppgavene er kontroll, informasjon og veiledning. Oppgaver innen rovviltforvaltning består blant annet av bestandsregistrering og skadedokumentasjon knyttet til erstatningsordningen for bufe og tamrein. Ansvar: Kunnskap om rovvilt, skadedokumentasjon og skadefelling. SNO kan ved kapasitet bistå lokale fellingslag i skadefellingsforsøk, eller at Miljødirektoratet ber SNO å lede og gjennomføre skadefellingsforsøk.

Evaluering/revisjon

Evaluering

Etter hendelser i rød fase holdes både intern og ekstern evalueringsmøte(r) med de involverte. Her bringes alle relevante forhold opp med hensikt å vurdere planens egnethet og kvalitet. Det skal skrives et notat/rapport etter en slik evaluering.

Revisjon

Beredskapsplanen revideres hvert år i Virksomhetsområdet. Planen må revideres straks dersom det oppdages feil eller mangler ved planen.

Beredskapsplanen legges på hjemmesiden til FMIN og i CIM.

Ekstern informasjon

Generell ekstern informasjon vil foregå via flere kanaler, bl.a. Fylkesmannens hjemmeside, SMS, media og møter.

Innholdet i informasjon må være klart og tydelig slik at det ikke oppstår misforståelser.

SMS-tjenesten

1. Det varsles ved SMS over dsb/cim etter varslingsliste* straks det er gitt skadefelling av freda rovvilt og når skadegjørere er felt i Hedmark og Oppland.
2. Det varsles ved SMS etter varslingsliste ved sikre observasjoner av ulv eller de første dokumenterte skader av ulv i beiteprioritert område, men ikke varsling for de andre skadegjørerne.
3. Det varsles ved SMS og/eller e-post til næringsorganisasjoner/tilgrensende Fylkesmenn ved førstegangs observasjon av ulv i et område (varslingsplikten, jf. brev fra KLD 19.juli 2017).
4. Det legges ukentlig ut informasjon på hjemmesiden om hendelser i uka som har gått.

* Kommuneadministrasjon, beitelagsleder, fellingsledere, landbruksorganisasjoner, SNO, Mattilsynet, Rovviltnemnda, evt. andre Fylkesmannsembeter.

Vedlegg A - Personelliste

	Navn	Stilling	Telefon
1	Haavard Elstrand	VO-direktør	416 24 202
2	Vebjørn Knarrum	Avd.dir. enhet NV	952 31 575
3	Steinar Fossum	U.dir. enhet NV	481 28 965
4	Bente Odlo	Avd.dir. enhet JM	930 33 275
5	NN	U.dir. enhet JM	
6	Ståle Sørensen	Sen.rådgiver enhet NV	62 55 11 70
7	Thomas Olstad	Sen.rådgiver enhet NV	62 55 11 81
8	Rannveig Helgesen	Sen.rådgiver enhet NV	62 55 11 75
9	Linda Nordås	Rådgiver enhet NV	62 55 11 89
10	Silje Bøe	Sen.rådgiver enhet JM	62 55 12 08
11	Harald Klæbo	Sen.rådgiver enhet NV	61 26 60 56
12	Benedicte Broderstad	Rådgiver enhet NV	61 26 60 55
13	Sidsel Røhnebæk	Sen.rådgiver enhet JM	61 26 61 54
14	Fylkesmannens rovviltvakttelefon		970 29 840

Vedlegg B - Beredskapsvakt og åpningstid

1. I perioden med virksom lisensfelling og kvotejakt fra 1.januar – 14.mai og 16.september – 23.desember er vakttelefonen bemannet fra kl. 08.00 til kl. 18.00 på hverdager, og fra kl. 10.00 til 18.00 på lørdag, søndag og helligdager.
2. I perioden 15.mai – 15.september er vakttelefonen bemannet fra kl. 08.00 til kl. 21.00 alle dager.
3. I perioder der det er nødvendig med høyere beredskap enn det som er beskrevet over avgjøres dette av ledelsen i samråd med de ansatte.

Vedlegg C - Informasjonsfolder om rovvilt og beitesesongen 2019

<https://www.fylkesmannen.no/globalassets/fm-innlandet/06-miljo-og-klima/rovvilt/informasjonsbrosjyre-rovvilt-og-beitesesong-2019---innlandet.pdf>